

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, poštni predal šte. 168.

Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 13.807.

NAPREJE

Stane mesečno Din 25—
za inozemstvo Din 35—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 45.
Četrtkova
»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo

Kmetko-delavske zveze

Stane letno 60 Din — mesečno 5 Din

Vsem krajevnim organizacijam SSJ in KDZ.

V smislu sklepa pokrajinskega odbora SSJ in KDZ z dne 5. oktobra in seje z dne 13. novembra 1924 sklicujemo

XVI. redni (pokrajinski) strankin zbor,

ki se bo vršil 25. in 26. decembra 1924 v Ljubljani. (Čas in prostor objavimo naknadno).

Začasni spored razpravljanja:

1. Otvoritev zbora.
2. Verifikacija mandatov.
3. Volitev predsedstva.
4. Določitev dnevnega reda.

Eventualni predlogi posameznih organizacij morajo biti poslani pokrajinskemu tajništvu (na naslov: Ljubljana, p. p. 168) najpozneje do 15. decembra 1924.

Pravica udeležbe (§ 26. organizacijskega pravilnika): Vsaka organizacija, ki je pravilno obračunala za zadnje tri mesece pred dnevom sklicanja, ima pravico do enega delegata, večje organizacije pa za vsakih 50 članov po enega, pri čemer se ostanki pod 30 ne upoštevajo, 30 ali več članov pa šteje za 50. Število delegatov se računa na temelju povprečnega števila članov zadnjih treh mesecev.

Za vsakega delegata naj bo izvoljen tudi po eden namestnik.

Razen § 26., ki ga objavljamo, opozarjamo na vse določbe organizacijskega pravilnika, posebno pa na §§ 24. do 32.

Potne stroške delegatov morajo plačati organizacije same. Pravico in dolžnost udeležbe imajo tudi vsi člani načelstva, pokrajinskega odbora in kontrole. Odbori posameznih organizacij naj naznanijo imena izvoljenih delegatov ter njihovih namestnikov najpozneje do 15. dec. 1924 pokrajinskemu tajništvu v Ljubljani, da dobe pravočasno delegatske izkaznice. Gostje, ki se priglasijo pokrajinskemu tajništvu do 15. dec., bodo imeli zagotovljen sedež. Drugi dobe izkaznice za goste na licu mesta, dokler bo zadostal prostor.

V Ljubljani, dne 20. nov. 1924.

Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ.

Priprave za volitve.

Do 25. t. m. je še čas za reklamacije, ne zamudite torej zadnjih dni!

Kjer volilnih odborov še niste ustanovili, ustanovite jih takoj!

Na vsakem volišču moramo imeti po 2 čuvarja skrinjic. Organizacije in zaupniki naj nam takoj naznanijo imena sodrugov, ki bodo čuvarji naših volilnih skrinjic na njih voliščih!

Mislite vsi na to, da naša stranka nima tajnih fondov, zbirajte torej pridno za volilni sklad, širite naš tisk!

Poravnajte naročnino!

Lovro Klemenčič:

Preko razkolk združenju org. proletariata.

KAJ JE DOVEDLO DO RAZKOLA IN SLABOSTI KSJ

(Komunistično stranko Jugoslavije.)

Levica slovenske soc. demokratične stranke se je združila na Vukovarskem kongresu s srbskim proletariatom — ki je bil takrat organizacijsko popolnoma enoten in s centrom ter levico hrvat. proletariata združen v KSJ — to pa proti volji in glasovom bivših skrajnih desničarjev, sedaj skrajnih levičarjev — Žorge, Lemeža, Golouha in drugih. To združitev so vse organizacije levice na svojih občnih zboreh odobrile. Da bomo lažje razumeli poznejše dogodke, je potrebno omeniti, da je bil Centralni strankin svet, izvoljen na tem kongresu, izbran po takem ključu, da so bile v njem zastopane vse pokrajine Jugoslavije. Izvoljeni so bili večinoma pristaši umerjenega proletarskega centra, v njem ni bilo niti skrajnih desničarjev, niti skrajnih levičarjev.

Takoj po kongresu pa je morala KSJ stopiti v volilni boj pri volitvah v konstituantno. Ena izmed usodnih napak stranke je bila ta, da je porabila preveč energije za volilno propagando, a premalo za konsolidacijo organizacij. Zato je stranka izšla iz volitev na zunaj zmagoslavno, pridobila je 59 mandatov, a organizacijsko je bila na zelo slabih nogah, posebno na Hrvaškem in v Srbiji. Notranja organizacijska slabost je bila tudi v tem, da se velik del članov ni popolnoma strinjal s politiko, ki jo je narekoval tedanji internacionalni položaj. Nezadovoljstvo s forsirano taktiko Centralnega odbora ter opustitev sklicanja izrednega kongresa, na katerem bi se moralo razpravljati o sklepih 3. kongresa KI, je dala opoziciji v stranki povod, da se je oglašila v takozvanem manifestu opozicije, ki ga je podpisalo okrog 200 vplivnih starih zaupnikov, po največ iz Srbije.

Nenadni uspeh KSJ je oplasil režimsko buržoazijo, da je izdala protizakonito »Obznanje«. Vse delavske organizacije so bile takrat postavljene izven zakona. Bil je to začetek buržoazne poostrene ofenzive proti delavstvu. Vzrok te ofenzive je bil gospodarski. Kapital, ki je bil do tedaj plasiran v trgovskih spekulacijah, se je obrnil radi velike splošne evropske trgovske krize 1921. leta v industrijo. Buržoazija je hotela zlomiti najprvo delavske organizacije, da si zagotovi rentabilnost v industriji vložnega kapitala.

V tem kritičnem času je bil sklican strankin svet v Beograd. Slučajno sem dospel na ta strankin svet 2 uri prepozno, ker je imel vlak zamudo. Ko sem vprašal za dnevni red, sem videl, da je prva točka dnevnega reda: manifest opozicije. Debata o tem je bila že skoraj končana in predlog je bil, da se vsa opozicija, ki je podpisala manifest, izključi iz stranke. Uvidel sem takoj, da pomeni taka izključitev popoln razkol v stranki, ker je večina opozicionalcev bila na

odgovornih mestih v strokovnih organizacijah. Zato sem govoril proti izključitvi in utemeljeval potrebo enotnosti stranke v tedanjem času »Obznanje« in kapit. ofenzive.

Ali centralni strankin svet, na katerem so imeli na nesrečo besedo in vpliv tudi nečlani, posebno Moša Pijade in Kosta Novaković, je v prevetliki navdušenosti nad volilnim uspehom soglasno sklenil izključitev opozicije, ki je zagrešila samo to, da je povedala svoje mnenje in zahtevala sklicanje kongresa.

Šele pozneje sem zvedel, da je vplival na ta sklep tudi neki internacionalni strokovni funkcionar, ki se je slučajno mudil prvokrat v Beogradu, ki ni imel niti pojma o razmerah v naših deželah in za to ni bil od nikogar pooblaščen. Po mojem mnenju je on s tem prekoračil svoj delokrog in njega bi ne bilo treba poslušati, ker ni imel nobenega mandata od Internacionale. Na tem vzgledu se lahko učimo, kakšne usodepolne napake se lahko napravijo, če vodijo posamezniki politiko na lastno pest.

Ker šele danes se lahko vidijo usodne posledice razcepa stranke v tistem kritičnem času kapitalistične ofenzive in »Obznanje«. Takoj po izključitvi desnice v stranki so namreč vse preveč prišli do veljave levi kričarji, ki so bili strašno revolucionarni v besedah, v dejanju pa pohlevni oportunisti: ti levi elementi, med katerimi je tudi precejšnje število temnih karakterjev, ki se javljajo čisto provokatersko, so komaj čakali, da razpuste oblasti na občnih zboreh legalno izvoljeno zastopstvo stranke, in da se polastijo strankinega vodstva.

To se je tudi zgodilo po zakonu o zaščiti državne varnosti in reda, ko je bila KSJ razpuščena. Še pred tem se je nekaterim od njih posrečilo dobiti vstop v Centralni strankin svet, ki je moral po cele tedne razpravljati z njimi a b c politike. Ti »levičarji« v besedah, v dejanjih skrajni oportunisti (spomnim se, da se je moral strankin svet cele dneve baviti z vprašanjem, ali bo šel n. pr. eden izmed najbolj glasnih frazerjev, Kosta Novaković, na odrejeno plačano mesto, ali ne —) so hoteli tako preobrniti vse sklepe Vukovarskega kongresa, odstaviti izvoljeno vodstvo in postaviti »komisarje«. Njihov položaj je bil toliko lažji, ker so glavni voditelji bili deloma v inozemstvu, deloma v ječi.

Disciplina med strankinimi funkcionarji in člani se je takoj po izvolitvi 59 poslancev začela rahljati. Ko je strankin svet sklenil, da morajo poslanci odplačevati mesečno primeren davek stranki, so se začeli upirati ravno oni, ki so bili že v Vukovaru proti strogemu pravilniku in programu stranke. Dr. Lemež je odkrivo izjavil, da izstopi iz stranke, če svet sklene določbo o davku. Tako se je protivil temu poznejši šef Neodvisne delavske stranke, advokat Triša Kaclerović. Drugi »levi« niso navedli pravilno svojih dohodkov. Tako n. pr. večiki levi »revolucionar«

M. Žorga ni navedel, da prejema poleg poslanske plače še svojo plačo od južne železnice ter je plačeval samo par sto dinarjev strankinega davka, dočim so morali drugi plačati par tisoč dinarjev t. j. skoraj polovico svojih dijet. Vsi ti oportunisti v Vukovaru in oportunisti glede strankinega davka so si pozneje složno podali roke, da potom korupcije med članstvom, z lažmi in obrekovanjem, ko je bila onemogočena javna kontrola vodijo borbo proti vodstvu ter pridobijo, vključ svoji nesposobnosti s pomočjo levih fraz in demagogije vpliv pri eksekutivi in pri nezavednih članih.

Kali poznejšega razkola so se že tu pokazale. Centralni odbor je napravil veliko napako, da že takrat ni z vso strogostjo postopal po pravilniku o strankinem davku in po statutih stranke. Sklenjenih je bilo mnogo stvari, katerih potem glavni zaupniki niso izvajali. Proti zaupnikom in funkcionarjem, ki so delo sabotirali, kršili pravilnik in delali na lastno roko, pa se ni postopalo dovolj strogo in odločno.

Tako se je zgodilo, da stranka ni bila organizacijsko dovolj pripravljena, ko je buržoazija napadla sam obstoj organizacije ter zato ni mogla dati dovolj močnega odpora. Ko pa je videla buržoazija, da je stranka notranje slaba in neenotna, udarila je še hujše po njej.

Skrajni levičarji pod vodstvom Moše Pijade so med tem podali roke skrajnim oportunistom in začeli v času, ko ni bilo nobene možnosti za javno kontrolo, tako brezobzirno teptati vse dobre sklepe strankinih kongresov in konferenc samo s tem namenom, da se polastijo neizvoljenim potom puča strankinega vodstva. Neodgovorni ljudje so pošiljali lažnjiva poročila eksekutivi Internacionale, da bi tudi avtoriteto Internacionale uporabili za razbitje strankinega gibanja. Med njimi so bili najagilnejši in najbolj levi elementi, ki so se popolnoma provokatersko obnašali in ki so bili očitno plačani agenti radikalov in režima.

Radi vseh teh intrig sta nastala dva centralna odbora, eden pravilno izvoljen, a drugi samolastno, potom puča postavljen. Namesto da bi se dragoceni čas porabil za konsolidacijo gibanja, se je izgubljal v osebnih sporih, ki so se stopnjevali do zmerjanj in pretepev.

Ko so treznejši zaupniki videli vso to korupcijo, ki je imela svoj sedež v Beogradu, so takoj uvideli, da se mora gibanje legalizirati, da se omogoči javna kontrola. Zato so najprvo zaupniki na Slovenskem sklenili, da se obnovi javna legalna delavska stranka. To seveda ni bilo po volji beograjskim korupcionistom, ki so takoj proglasili vse te zaupnike za separatiste in oportuniste, dasi so sami leto dni potem, ko je bilo že malo pozno, isto sklenili.

Kakor vidimo so ti korupcionisti bili v dobri politični šoli pri beograjski čaršijski buržoaziji, ker so posnemali njene politične metode, ki jih uporablja proti slovenskim in hrvaškimi strankam.

Pučisti zvezani z oportunisti, go-bezdajno leve fraze so bili glavni po-

vzročitelj razkola in oslabilnosti KSJ. Vodstvo, ki ni dovolj strogo uvajalo sklepov kongresa, ki je potrošilo preveč energije za volilno propagando, a premalo za organiz. delo, je popuščalo gobezdavcem, da se jim je pozneje posrečil puč, ki je predčasno povzročil razkol. Nastala je radi tega taka godlja, da je bil policijski komisar boljše informiran o tem, kaj se godi na kongresu in v stranki, kakor pa strankini tajniki in odgovorni funkcionarji. Iz vseh teh pojavov se moramo učiti za bodočnost, nikakor pa ne obupati in držati roke križem.

Zato izvajajmo vsi strogo pravilnik, držimo se sklepov, gobezdavcem naložimo dejanja v izpolnitev ter se iz izvršenih napak učimo. Načelo javnosti nam bo mnogo pripomoglo k napredku in združenju proletariata.

(Dalje sledi.)

Razno.

r Okoli volitev. Prerokovali so, da pojdejo v volitve vse naše meščanske stranke združene v dva velika bloka, kakor so bile v rajnem parlamentu. Radikali s Pribičevićevimi demokrati bi tvorili tkzv. Nacionalni blok, Radić s Spahovimi Turki, našimi klerikalci in Davidovičevimi demokrati pa bi napravili tudi volilno koalicijo. Ampak kadar gre za korita, so vsi proti vsem. Radikali pojdejo sicer s Pribičevićem izven Srbije skupaj, Srbijo samo pa smatrajo za svojo izključno last, torej ne rabijo zaveznikov, katerim bi morali podariti kakšen mandat. Radić bo povsod postavil svoje samostojne liste, na Slovenskem ima podružnico svoje stranke, ki jo vodi ta Prepeluh in prof. Lončar. Vse meščanske stranke postavljajo že prav pridno kandidate, doočajo jih šefi strank s svojimi najožjimi prijatelji samostojno. V listih je radi tega vedno polno poročil o grozečih razkolih, ker bi pač vsak rad bil prvi na listi ali pa kandidat v najmočnejših okrajih. Tako so n. pr. prijaviteli kandidature na radikalnih listah skoraj vsi poslanci naše države pri tujih vladah. To je demokracija! Pojavljajo se seveda tudi glasovi za enotno fronto, so še vedno ljudje na svetu, ki hočejo priti do mandatov s pomočjo par dni trajajoče gnile sloge, a ni jim mar za to, če organizacije takoj nato propadejo. Kandidatne liste in volilni manifest naše stranke bo sestavil strankin kongres, ki je sklican za božične praznike.

r Sedanji družabni red je baje božja ustanova, ki je od nekdanj in za vso prihodnost. Tako si žele vsi kapitalisti, njihovo sorodstvo in njihovi hlapci, to trobijo tudi vsemu svetu neprestano, da se včasih res že mora zdefi, da bo res moralo tako biti na vekov veke amen. Nam proletarcem se pa čudno zdi in nam nikakor ne gre v glavo, da bi se mogle v božji neskončno dobrotljivi ustanovi dogajati razne čudovite stvari. Tako n. pr. slišimo tožbe o pomanjkanju denarja. To pomanjkanje občutijo najbolj ravno proletarci, ki jim zmanjka mnogokrat še dela, da bi si ž njim prislužili najpotrebnejše za svoje in za življenje svojih družin. Radi pomanjkanja denarja se pritožujeta tudi obrtnik in trgovec, radi pomanjkanja denarja imamo brezposelnost, ki je najhujša šiba za proletariata, ker rodi bedo, obup in zločine. Vsega tega pa ne vedo ponočni obiskovalci ljubljanskega bara, ki je moderna ustanova za zapravljanje gotovo »pošteno« prislužene denarja. Napitnica znaša malenkost, okoli 100 Din. Steklenica najslabšega vina 99 Din. Če je kavalir razpaljen in se mu zahoče Evine hčerke, je za 1000 Din ne dobi, še drugi tisočak je potreben za to. In tako gre veselo življenje naprej, saj z narodnim blagostanjem je vse v redu. Imamo torej vendar prav idealen družabni red! Ni čudno, da vplivajo take bakanalije mikavno tudi na nevedne proletarce, da na podoben način zapravljajo poverjeni jim tuji denar med »visoko« družbo. In tako se predejo vzroki in posledice naprej, začno s poželenjem, končajo s tatvinami, goljufijami, ropanjem, z brezkončno vrsto zverinstev. Božja ustanova?

r Odgovor proletarke. Pred kratkim je bilo v Šiški člansko zborovanje Konsumnega društva za Slovenijo. Na sestanek je prišlo približno 20 članov. Drugi dan je očital neki Kristanov priganjač neki proletarki, zakaj da je ni bilo na članskem zborovanju. Žena mu je odgovorila: Kadar pride ženska na tako zborovanje in hoče spregovoriti, jo precej zavrnejo, in sicer na tak način, kakor da bi ženska pamet nič ne veljala. Vedno govore le Kovač. Udovč in drugi taki. Če hočejo le bogovi govoriti o članskih težnjah, naj si sami govore. Upoštevaajo nas ne, pridigi smo pa site. — Tako je odgovorila žena, ki ne čita »Napreja«. Slavno načelstvo Konsumnega društva nam pa očita, da ga le mi »ne utemeljeno« napadamo; ne pove nam pa nikdar, kdaj in kako. Če nimajo »zaščitih oči«, nam bodo vendar morali priznati, da nezadovoljnost le ni samo »Naprejeva« zlobnost. Radi tega smo ono zgodbico napisali, čeprav nam ni všeč, kajti člani se morajo upirati, če se jim krivica godi, ne pa popuščati, naši čitatelji pa naj presodijo, ali si mi gradivo za »neutemeljeno« kritiko »socialistične« zadruge in »zaslužnih« združnih delavcev izmišljamo.

r »Malenkost«. V času, ko vlada med delavstvom splošna beda in pomanjkanje, je dobro ogledati si, kako živijo in zaslužijo drugi ljudje. Zasluzki ročnih in duševnih delavcev se gibljejo med 1200—3000 Din mesečno. Nad 3000 Din mesečno zaslužijo le nastavljeni tkzv. višjih kategorij, n. pr. prokuristi. 10.000 Din mesečno plačujejo banke svojim ravnateljem. Ravnatelj OUZD v Ljubljani, g. Kocmur, dobi 6250 Din na mesec. Posebno višino plače pa je pri nas dosegel baje bivši ravnatelj Jadranske banke, g. Praprotnik, in sicer 40.000 Din mesečno. Plače bančnih ravnateljev ni mogoče točno določiti, ker dobivajo vedno še razne nagrade, doklade, diete, odškodnine itd. Ni potem čudno, da smatrajo pri takih plačah ravnateljev meščanskih bank »višji« nastavljeni Konsumnega društva za Sloveji svoje plače za pravo bagatelo: 4000—5000 Din mesečno. Pravo malenkost pa zasluži tajnik Kons. društva, g. Svetek, komaj 100 Din dnevno. — Delavci, koliko vas je takih, ki zaslužite 100 Din na dan? Radi tega pa gotovo ne boste postali politični kameleoni, kajti resnično zaveden in nesebičen proletarrec si poišče drugo pot, da si zboljša svoj položaj in ne postane kameleon. Kdor ni zadovoljen s sedanjo razdelitvijo dela in jela, naj postane član »Sloge« (bodočega »Skupnega doma«, naslov: Ljubljana, poštni predal 168). Ali se boš odločil?

r Neobjavljeni članek mariborskih državnih upokojencev. Iz Maribora so nam poslali državni upokojenci prošnjo, naj javno pozovemo uredništvi »Jutra« in »Slovenca«, da priobčita članek, ki so ga jima poslali mariborski upokojenci. — Ali ni to lepo, ginljivo in poučno? »Jutra« in »Slovenec« ne marata objaviti članka, v katerem se državni upokojenci pritožujejo pred javnostjo in kličejo na pomoč, upokojenci pa verjamejo, da jim bo naša »nobel« gospoda, ki jim je zaprla vrata, vendarle pomagala!

r Slovansko bratstvo. 7. t. m. so dospeli v Ljubljano na potu okoli sveta trije Čehi. Imeli so rdeče pobarvano kolo s tremi zaporednimi sedeži, spredaj in zadaj na kolesu so imeli majhno skrinjico, na katerih je bilo napisano v 6 glavnih svetovnih jezikih: Okrog sveta. Poleg teh skrinjic je imel vsak še nahrbtnik, to je bila vsa prtljaga za precej dolgo pot okrog sveta. Kakor hitro je zvedela smetana ljubljanske družbe, da so oni trije Čehi v mestu, se je zbrala okrog njih in jim prirejala ovacije. Ni bilo mogoče ugotoviti, ali je veljala navdušenje pogumu in podjetnosti potovalcev — Čehov, ali je bilo le izraz slovanskega bratstva. Mislimo, da je bilo slovansko bratstvo odločilnejše, kajti naša »boljša« mladina je za pogum in podjetnost kvečjemu, kadar gre za kakšne Trbovlje. Brez dvoma je najlepša dokumentacija slovanskega bratstva in vzajemnosti ubijanje lastnih bratov in navdušeno pozdravljanje popotnikov iz drugih

slovanskih držav. Sicer pa so bili oni trije Čehi najbrže bogati ljudje, revež si take zabave ne more privoščiti. Takim ljudem je pri nas vedno odprto naročje, a ni treba, da bi bili ravno Čehi. Dejstvo je, da v času, ko se naše občinstvo za Čeha navdušuje, naše oblasti češke proletarce iz Jugoslavije brcajo, in sicer brez vsakega povoda, le radi — slovanskega bratstva in vzajemnosti... Ali ima mogoče kdo na tem svoj poseben interes?

r Socialistični koledar za 1. 1925 je že v tisku. Sodrug, zbirajte naročila! Kdor ga bo prej naročil, ga bo tudi prej dobil. Trpežno v platno vezan žepni koledar bo veljal 10 Din za vse predplačnike. Izšel bo prve dni decembra.

r Poljite naročnino! Zamudniki, ne čakajte na opomin! Zlasti dolžniki naj izrabijo priliko in naj plačajo celo naročnino, da se tako njih dolg zmanjša. Predplačnikom in tistim, ki so plačali za november tudi 25 Din, se morajo vpisali v poznejših mesecih primeren znesek v dobro, ko bomo premagali stroške, ki jih je povzročila selitev.

r Ta se je pa posrečila! Tiskarski škrt mnogokrat nagaja. Zlasti v naglici modernega življenja nahajamo v časopisih več napak, nego je prav. Pri tem se mnogokrat tudi pomen izpremeni, tako da čitatelj nekaj povsem drugega čita, nego je pisatelj napisal. Tudi smešnih napak se ne manjka. Eno izmed teh je treba zapisati. Z izpremembo črke v v črko r je tiskarski škrt iz novosti napravil norosti in priporočil neki damski modni salon takole: »Pravkar so prispele zadnje damske norosti.« Pa morebiti je bilo to za dotični salon še boljše reklama, ker »dame« ljubijo modo najbolj takrat, ko je najbolj nora...

r 25 milijonov dinarjev je dovolil te dni ministrski svet za popravilo nekkih cest v Srbiji. S temi milijoni si mislijo možje čez zimo do 8. februarja popraviti in pripraviti pota do svojih mehkih sedežev.

r »Delavsko-kmetški list« poziva proletariata v enotno fronto, da bi dobil od Gustinčiča določeni možni mandat, s Prepeluhovim »Republikancem« se pa grobo zmerjata in si dokazujeta, da obeh skupaj ni mnogo pridno. To ni prav! Ali pa ni poziv v enotno fronto odkritosrčen. Gustinčič in Prepeluh imata vendar svojega skupnega vidnega poglavarja, g. Radića. »Delavsko-kmetški list« je nesrečen patron. Hud je bil na klerikalce, grmel je na nje, da je človeka groza stresala — njegovi ljudje so pa v ljubljanskem gerentskem sosvetu s klerikalci mirno skupaj sedeli in si dobrodušno prikimovali. Verujemo mu pa, da si odkritosrčno želi mandatorov.

Gospodarstvo.

IZREDNI OBČNI ZBOR »SLOGE« r. z. z. o. z. v Ljubljani, dne 9. XI. 1924

Navzočih je bilo 18 članov, ki so zastopali skupno 79 članov, oziroma 84 deležev.

Po otvoritvi in ugotovitvi, da je občni zbor pravilno sklican in sklepčen je zadržnik Zv. Bernot kot predsednik zadruge v glavnem pojasnil vzrok in namen občnega zbora.

Na to pojasnilo in na izjave z. M. Umeka in Fr. Rinalda se je vršilo poimensko glasovanje za predlog Zv. Bernota:

Predlagam, da se današnji občni zbor odločno izjavi, ali smo za načela »Skupnega doma« ali ne, to se pravi, če hočemo imeti skupno last, moramo biti predvsem zmožni braniti to skupno last, zato smo dolžni širiti izobrazbo. To pa lahko izvršimo edinele potem resnega tiska.

Za ta predlog so glasovali vsi. Samo z. C. Böhm je dodal sledečo izjavo: Jaz sem za idejo »Skupnega doma«, sem pa proti sedanjemu gospodarstvu.

Tej izjavi se je pridružil tudi zadr. Iv. Baraga. (Op. ur.: Oba sta namreč za tako gospodarstvo, ki naj bi prineslo potom po kapitalističnem vzorcu vpeljane trgovine običke, in iz teh naj bi se po milosti božji širila izobrazba. Še boljše bi seveda bilo po neumnjevanje, ker kadar bo izobraz-

be več ko danes, bo moralo biti takih profitov konec.)

Občni zbor je tudi odobril sklep seje načelstva in nadzorstva za izdajo »garancijskih listin«, ki bodo krile posojilo stranki namesto dosedanjih neomejenih garancijskih izjav.

Revizijsko poročilo je bilo prečitano.

Po sodišču zahtevane izpremembe pravil »Skupnega doma« so se izvršile in občni zbor je te izpremembe potrdil. Če bi sodišče še naknadno zahtevalo kakšne izpremembe, je dobilo načelstvo pooblastilo, da samo izvrši zahtevane izpremembe.

Na predlog z. Pastorka, člana načelstva, naj občni zbor izvoli namestnika, če se bo on kot tuji državljan moral iseliti, je bil izvoljen zadr. Anton Thalzer z Javornika.

Namesto z. Barage in Warletza, ki sta izstopila iz nadzorstva zadruge, sta bila izvoljena z. Jurij Jeram z Jesenic in Franjo Langof z Vrhnik. Z. Umek je hotel izstopiti iz nadzorstva radi finančnih težav, in sicer radi oddaljenosti bivališča, kar je pa občni zbor odklonil, ker je z. Umek že od začetka član nadzorstva in je tudi dobro informiran o razvoju zadruge. Da bodo pa pri revizijah vedno vsaj trije člani nadzorstva navzoči, če bi bil kateri zadržan, je bil izvoljen v nadzorstvo še z. Fr. Rinaldo iz Trbovelj.

Predlog trboveljskih članov »Sloge«, da ustanove v Trbovljah čevljarstvo, ko bo imela tam zadruge 100 članov, je občni zbor odobril.

Razpravljalje so se mimogrede tudi druge zadeve. Povedati moramo zlasti to, da se je hotel z. Böhm uveljaviti na prav razbijaški način. Med njegove »adute« spada tudi očitke z. Bernota, da je ob ustanovitvi »Sloge« l. 1920. in 1921. s Kristanom, Prepeluhom i. dr. pod enim mehkom ustvarjal črne fonde. Dobil pa je pri vseh svojih akcijah s svojim vred le 23 glasov proti 61.

Radi pomanjkanja prostora žal ne moremo objaviti celega zapisnika.

O B L E K E
O B N A
O B R O K E
O . B MESTNI TRG 5
BERNATOVIČ.

Iz stranke.

Brežice in okolica. V nedeljo, 7. decembra ob 9. dopoldne bo v Brežicah v gostilni Grobuzek okrožna konferenca SSJ in KDZ. Ker je konferenca radi volitev v nar. skupščino izredne važnosti, naj se je vsi zaupniki brežiškega okrožja zanesljivo udeležijo. Posebno člani okrožnega odbora naj pridejo vsi! Posebnih vabil ne bomo razpošiljali. — Ivan Baraga, predsednik okrož. odbora.

Pregled organizacij je moral radi nujnega dela pri pravkar končani selitvi tajništva izostati. Priobčen bo prihodnjič.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnjic izpuščeno:

M. Vičič, Ljubljana . . .	Din 50.—
Jos. Pastorek, Ljubljana . . .	Din 5.—
K. Kisovec, Ljubljana . . .	Din 3.—
Ivan Vrečar, Celje . . .	Din 5.—
dalje: KDZ v Zg. Šiški . . .	Din 50.—
J. Jeram v Ljubljani . . .	Din 40.—
Fr. Korbar, namesto za kelih . . .	Din 10.—
Josip Pastorek, Ljubljana . . .	Din 5.20
Fani Prijatelj, Ljubljana . . .	Din 10.—

Zadnji izkaz Din 178.20
Din 81.798.20

Od 1. I. 1924 do 21. XI. 1924 skupaj Din 81.976.45

VOLILNI SKLAD.

Fani Pastorkova, Ljubljana Din 80.—
Posnemajte!

Ako piješ 'BUDDHA' čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Dopisi.

Skale pri Velenju. Dne 28. septembra je Čobal pri razgovoru v planski Konsumnega društva v Zagorju obrekoval dr. Koruna. Ker se mi je zdelo malo čudno, kako da sta si v toliki meri v nasprotju, dasi piše »Socialist« o nekakšnem rdečem velotoku, sem v pismu vse dr. Korunu naznanil. On pa je iskal pri Čobalu zadovoljenja. V odgovoru, ki ga je pisal Čobal Korunu, je vse po vrsti tajil. V pismu piše med drugim, naj pošlje dr. Korun meni prepis pisma, da bom imel po »Napreju« kaj pisati, ker imam zmešano glavo. Vsak razgovor z »Bernotovci« smatra Čobal za šalo, ker z nami nikoli ne govori resno. V pismu piše vse drugo, samo tistega ne, kar je govoril. Ker želi odgovor v »Napreju«, evo ga! Pri razgovoru sem jaz povedal, da daje dr. Korun za tiskovni sklad »Socialista« večje vsote, ker sem za to vedel in je samoobsebi umevno, da da vsak svoj denar, kamor hoče. Čobal je trdil, da to ni res, da dr. Korun ne daje niti fienka za »Socialista«, on da daje denar drugih, dr. Korun, da še ni bil nikoli socialist. Pri nas da je bil samo zato, ker je mislil, da bo poslanec. Ko je videl, da ni nič, je šel. Če bom imel jaz govoriti, Korun ne bo nikdar poslanec. Enako tudi Krušič. Sedaj, ko je mislil, da vi propadate, je prišel k nam, ker misli, da bo poslanec. 5. oktobra pojde že na naš kongres v Maribor. »Socialist« da ima kakih 25.000 Din dolga, to se bo pa vse poravnalo, ker se preseli »Socialist« v Blasnikovo tiskarno, tam ga bodo tako dolgo zastoj tiskali, da bo obračunanih 100.000 Din, ki jih dolguje Blasnikova tiskarna Soc. tisk. zadrugi. Da more biti to resnica, je dokaz to, da so se s »Socialistom« res že preselili v Blasnikovo tiskarno. Svojim čitateljem naznanja »Socialist«, da je šel za to v Blasnikovo tiskarno, ker tam tiskajo bolj »razločne« črke. Kaj pa pravite k temu vi, strokovničarji, ko mislite, da imate pri Soc. tisk. zadrugi večino, majhna politična skupina pa dobi 100.000 Din, da so po mojem mnenju oškodovani drugi delničarji? Mogoče je to tudi s tem v zvezi, da je Arh iz Zagorja poslal »Befehl«, da sodr. Rednak ne sme iti na občni zbor Soc. tisk. zadruge. Tam da bosta že opravila Arh in Krušič. Sicer pa je zame, kakor tudi za druge v Velenju uganka, ki nam jo mogoče »Socialist« pojasni: Čobal pravi, da bo s temi 100.000 Din deficit pri »Socialistu« krit in še precej denarja ostane. »Napreju« da na vsak način neha izhajati, ker nima takih denarnih virov. On, da daje redno vsak mesec 100 Din za tisk. sklad »Socialista«, seveda se ne pusti objavljati v »Socialistu«, da bi javnost vedela, da on podpira list, ki piše proti njegovim prijateljem? Menda je sedaj že vsakemu jasno, zakaj izdajate več delavskih listov, da držite delavstvo umetno v več taborih. Če sem jaz prismojen, zakaj ste mi pošljali »Zarjoc«, »Socialista«, »Rdeči prapor«, »Enakost«, ne da bi bil te liste kdaj naročil, ali plačal? Zakaj niste pošljali listov tistim, ki so pametni? Seveda, če Čobal daje »Socialistu« redno vsak mesec 100 Din t. j. naročnino za 20 naročnikov je to mogoče. Takih dobrotnikov ima »Socialist« mnogo. Sicer pa brez zamere. Prijatelji bodimo. Miroslav Pevec, rudar, Skale pri Velenju.

Velenje. Podružnica Unije slov. rudarjev je sklicala dne 2. novembra članski sestanek, na katerem bi naj odločili, ali se priključimo »Skupnemu domu« ali ne. Dasi je bilo to na dnevnem redu, nista absolutista Valenčak in Salesnik hotela od večine predlagane resol. dati na glasovanje. Na sestanku se je posebno odlikoval Salesnik. Kričal je nad navzočimi delavci, kakor kakšen grof pred sto leti nad svojimi sužnji. Dejal je med drugim: »Bernot ni v parlamentu nič delal, on ni socialist, Čobal je vse naredil, Krušič pa je razbil tisto, kar so komunisti pustili.« Komuniste je predstavljal za nekakšne zverine, ki sploh niso več ljudje. No, Krušič ni imel česa razbijati, ker razbito je že bilo, ko je on izpodrinil Čobala. Pač

pa je res, da je Čobal dosti naredil, posebno za sebe, n. pr. dosmrtno pogodbo v konsumu itd. Krušič pa misli kaj takega doseči, zato se udeležuje kapitalistično-socialističnih kongresov, ne da bi bil za to od članstva delegiran. Na shodu smo vprašali s. Salesnika, kdo da je potem socialist; Čobal pravi, da tudi dr. Korun ni socialist, dasi delata skupno proti nam. Na to seveda ni dal odgovora, ampak je začel kričati, da naši sodrugi sploh niso prišli do besede. Valenčak je izjavil, da predložene resolucije sploh ne da na glasovanje, ker mi imamo baje 32 članov. Valenčak in Salesnik, zapomnita si: dva absolutista ne bosta nikoli več nad vsemi drugimi komandirala! V kratkem bomo sklicali sodrugi iz Škal in Velenja skupen shod, katerega se naj udeležita tudi Valenčak in Salesnik s svojimi 32 strokovno organiziranimi člani. Mi pa pravimo, da sta samo dva, ker drugi so vsi sledili s. Rinaldu, kar jih je do sedaj delalo v organizaciji, nekateri pa sploh od Krušičeve revolucije nočejo več plačati. Pri takih razmerah mora zgubljati delavstvo vero v organizacijo. Sedaj, ko je »Socialist« napovedal likvidacijo »Napreja«, se bahajo, češ, če boste hoteli biti socialisti, boste morali priti k nam. Na to vam odgovarjamo: Nikoli s tistimi voditelji, ki so naš pokret razbili! Z delavci se pa vsak dan lahko združimo v okvirju programa in pravilnika. Z likvidacijo ste se prenačili, pa tudi, če ne bi še imeli kmalu dnevnika. Za kratek čas si bomo pa naročili meščanske liste, kakor to dela danes načelstvo »Unije«. Sicer take stvari ne spadajo v list, vendar moramo to javno povedati, ker na shodu nismo prišli do besede. To je zlasti važno, ker je najbrž drugod tudi tako, da hoče manjšina komandirati večino. Salesnik in Valenčak sta namreč oba »nekaj več«, drugi pa nimamo nobene šarže. — Delavci, navzoči na shodu.

Koroška Bela. Dne 9. novembra se je vršila občinska seja, ki je imela razpravljati o proračunu za leto 1925. Izkazalo se je, da so klerikalci vsikdar in povsod enaki: na jeziku imajo vedno polno lepih besed in obljub, v dejanjih poznajo pa samo skrb za župnišča in cerkve, za vsa druga gospodarska in socialna vprašanja v občini imajo pa figo. Takoj ob pričetku je župnik protestiral, ker ni v proračunu nobene postavke za cerkev. S. župan je izjavil, da so v proračunu postavke, ki so zadeva politične občine, zahteva g. župnika glede cerkve je pa do sedaj zadeva takozvane cerkvene občine, ki rešuje taka vprašanja na svojih »konkurenčnih« obravnavah. Eventualne predloge k proračunu naj vsak predlaga po završeni debati o že sestavljeni proračunski listi. Nato je čital s. župan proračunske postavke, ki so bile večinoma brez večje debate sprejete. Župan je nato pozval vse, ki imajo posebne predloge, da jih prinesejo na dan. Predlaga se 2000 Din za gasilsko društvo, kar se odobri. G. župnik je predlagal, naj se najmanj 10.000 Din votira za cerkev. S. Jeram je predlagal po sklepu kluba s soglasjem »Naprednega bloka«, da se votira 15.000 Din za nabavo učnih potrebščin za šoli obvezne otroke tukajšnje šestrazredne ljudske šole, ki naj dobivajo učne potrebščine brezplačno. Ker bi pa bila preskrba vseh šestih razredov naenkrat pretežko breme za občinske finance, je bilo določeno tako-le: zvezke naj dobivajo vsi otroci takoj od 1. januarja 1925 dalje, knjige pa za sedaj samo v 5. in 6. razredu, leta 1926. pa v ostalih razredih. To je potrebno, ker so to otroci tukajšnjih delavcev, ki pri slabi plači največkrat ne morejo kupovati dragih knjig in zvezkov, posebno pa ne oni, ki morajo oskrbovati tri do štiri in čisto tudi več otrok. Nadalje je predlagal s. Jeram, naj se votira po možnosti primeren znesek v fond za občinsko ubožnico, ki je neobhodno potrebna. Skoro pri vsaki občinski seji imamo reševanje prošenj občinskih revežev, bodisi za nove podpore ali pa zvišanje že obstoječih podpor, toda kljub tem podporam je večina teh revežev prepuščena usodi, nihče se ne meni zanje, pa bodisi da se nahajajo pri svojih, ali pa

pri znaneih. Povsod jih smatrajo za nadlego ter čisto celo surovo postopajo z njimi. Dolžnost občine je, da po možnosti potrebno zanje ukrene, in sicer z ustanovitvijo občinske ubožnice. Predlog za nabavo šolskih potrebščin kakor tudi glede ubožnice so krepko podprli tudi odborniki »Naprednega bloka«, zelo nesimpatičen pa je bil — kar se je takoj videlo — odbornikom SLS. Toda je že smola, kajti direktno proti nastopiti si niso upali, pač pa so z raznimi dodatnimi predlogi skušali doseči, da bi če že ne popolnoma vsaj deloma zmanjšali pomen in namen predloga. Tako je na primer eden izmed klerikalnih odbornikov izjavil, da bi žel bil za to, toda le za prav revne otroke. — Župan ga je vprašal, kdo naj določuje, kateri izmed revnih delavskih otrok je najrevnejši. G. župnik je bil za to, da bi dobili otroci samo zvezke, končno je zahteval, da pride njegov predlog glede cerkve prvi na glasovanje, češ, cerkev je splošna želja občanarjev in torej občinska zadeva, predlog s. Jerama glede šole in ubožnice je pa »klikarska« zadeva. S tem je g. župnik odkrito povedal, kaj je po njegovem mnenju glavna dolžnost občinskega odbora. Delavstvo pa naj si to zapomni! Sklenjeno je bilo, naj da župan predlog g. župnika na glasovanje. Za to je glasovalo 12 odbornikov SLS in g. Mazi iz »Naprednega bloka«. Tako je omogočil potrebno večino g. Mazi, ki si je gotovo mislil. Najboljše je na vse strani glasovati, pa bom imel prijatelje na tem in na onem svetu. No, mi socialisti imamo o tem svoje mnenje, kakšno mnenje pa ima tista »napredna javnost«, ki je njega poslala v občinski zastop, je pa njena zadeva. Nato je prišel na glasovanje predlog s. Jerama glede ubožnice. Klub SLS razen g. Glaviča ni glasoval, torej je bil proti, prav tako ni glasoval za brezplačne šolske potrebščine. Tudi za ta predlog je glasoval od njih samo g. Glavič, tako sta bila sprejeta tudi ta dva predloga. Delavstvo naj pa premisli, ali je njegova rešitev v cerkvi ali v dobrih razrednih organizacijah — s katerimi je delavstvu mogoče vplivati na gospodarstvo občine in države.

Slov. Bistrica. »Konsument« objavlja zopet poročilo, kako konsumna društva v drugih državah napredujejo, na Slovenskem pa ne. Omenja tudi neki medklic na shodu v Pragerskem, da člani nimajo zaupanja do vodstva. Na vprašanje poročevalca: zakaj, pravi »Konsument«, da so člani molčali. Žal članek ni resničen. Molčali niso člani, temveč poročevallec je iz upravičenih razlogov obmolknil. — Člani imamo pač dosti materiala za tako vprašanje in odgovor. Ali strašno žalostno je, da moramo svojo lastno zadrugo tako kritizirati. Poglejmo ceno in kakovost blaga! Ali smo res za to pomagali ustvarjati konsum, da se pustimo z našim denarjem odirati od kons. bogov? Ali smo res njih molzne krave? Zakaj ne vlagajo tudi oni svojih prihrankov samo v hranilnico kons. društva, kakor nam priporočajo? Imamo dosti članov, ki so si kons. prodajalno samo ogledali, kupujejo pa ne. Kdo je tega kriv? Mnenje, da mora biti konsum le nekaterim v zadrugi zaposlenim v korist, je napačno. — Člani iz okolice Slov. Bistrice, Poljčan in Pragerskega.

Vrhnik. V nedeljo, 9. novembra t. l. je sklical vrhniški župan sejo starešinstva, ki obstaja iz 10 klerikalnih svetovalecev. Na to sejo je povabil še nekaj odbornikov in sicer sodruga Vencel Malavašiča, g. Gabrijela Jelovška (JDS) in g. Josipa Verbiča (SKS). Občinski klubov ni obvestil. Povabljeni odborniki bi imeli na seji starešinstva le posvetovalen glas, ker niso bili svoječasno izvoljeni v to korporacijo. Dnevnega reda župan dr. Janez Marolt ni naznanil, omenil je v svojem vabilu le toliko, da se bo razpravljalo o gospodarskih in finančnih vprašanjih občine. Naš sodrug Vencel Malavašič je podal sledečo ustno in pismeno izjavo: »Na vabilo gospoda župana dr. Marolta našemu sodrugu Vencelu Malavašiču, da se udeleži seje občinskega starešinstva dne 9. novembra s posvetovalnim glasom, izjavlja klub občinskih odbor-

nikov Kmetsko-delavske stranke naslednje: 1. pri volitvah v občinsko starešinstvo je SLS postavila kandidatno listo, ki je bila sestavljena samo iz pristašev SLS, ne pa po proporciju, kakor so to storile naša in druge stranke v občinskem odboru. Ker je imela SLS absolutno večino, je njena lista seveda tudi zmagala. S tem je SLS prevzela sama vso odgovornost za vse občinsko gospodarstvo; ne more se torej nikakor zahtevati od Kmetško delavske stranke, da bi igrala sedaj na seji starešinstva nekako podrejeno ulogo. 2. vabljen ni bil k seji klub Kmetško delavske stranke, temveč en sam odbornik, ki ga je župan sam določil. Mi stojimo pa na stališču, da bi gospod župan dr. Marolt moral povabiti klub, ki bi šele iz svoje srede izbral onega zastopnika, ki bi ga klub sam hotel. Nikakor pa ne moremo pripustiti, da bi župan, ki pripada nasprotni stranki, izbral med našimi pristaši. 3. na vabilu je sicer zapisano, da se bo razpravljalo o gospodarskih in finančnih vprašanjih občine, ni pa nikjer napisan dnevni red, oziroma niso navedena vprašanja, ki se bodo v tej seji obravnavala. Ker klubu torej ni dana možnost posvetovati se o perečih vprašanjih, ne more njegov zastopnik na seji občinskega starešinstva povedati svojega mnenja, ker vlada pri nas edino demokratično pravični način, da ne odloča posameznik temveč občina. 4. v občinski seji 14. septembra je isti g. župan odklonil skupno delovanje pri sestavi proračuna. Iz teh vzrokov je naš klub naročil sodrugu Vencelu Malavašiču, da to ustmeno in pismeno izjavi ter prosimo, da se njegova izjava vzame dobesedno na zapisnik. — Za klub Kmetško delavske stranke: Franjo Langof, Vencel Malavašič, obč. odbornika. — Tudi ostali dve stranki se nista udeležili seje ter sta podali slične izjave.

Preglejte volilne imenike!

Vsem.

Naročniki se pritožujejo zaradi nerednega izhajanja lista. V opravičbo uprave naznanjamo, da ni neredno izhajanje naša krivda.

Vi vsi, ki čutate z nami, poskrbite, da pridemo čimprej pod lastno streho, kjer ne bomo odvisni od simpatij in od volje posameznikov, ki bi nas radi spravili s sveta.

Delavci, stopite neustrašeno v boj in uveljavite svojo moč, ustvarite si svoj lastni dom, kjer boste sami gospodarili! »Skupni dom« vam nudi temelj, na katerem bo stala vaša stavba neomajno, neogrožena od raznih koristolovcev. Vaša bo stalno!

Razmišljajte o tem na sestankih, v organizacijah, med znanci itd. in ne odlašajte. V vaših rokah je, kdaj bodo uveljavljene vaše pravice, kdaj bo v vašo korist izrabljena vaša moč.

Začnite takoj pri sebi! Vložil vsak mesec 1% svojega zaslužka kot hranilno vlogo »Slogi« r. z. z o. z. ozir. bodočemu »Skupnemu domu«. Tudi take hranilne vloge se obrestujejo po 10%. Svoji k svojim!

Zbirajte za volilni sklad!

Utrinki.

SE ŽE PONUJAJO!

»Socialist« pravi v uvodniku, da je razporedenje med ljudstvom sijajno in da je njegova stranka po svoji velikosti in moči najkompetentnejša predstavica delavskega razreda, ker je že pri zadnjih volitvah dobila 46.000 glasov. Zato — ker je tako »močna in kompetentna«! — bo skušala spraviti na enofno listo vse delavske stranke in strančice (in vse svoje številne kompetente za mandate, seveda) in bo z veliko toleranco in samozatajavnjem skušala doseči, da bo šel delavski razred res enoten v borbo za svoje pravice. (Odkdaj so pa pravice proletariata iste kakor želje upravnih svetnikov Blaznikove in Ljudske ti-

skarne pa Zadrúžne banke?) Mi bomo že poskrbeli, da slovenski proletariati ne bo pozabil, da ste ga ogoljufali za dve tiskarni in da nimate radi tega prav nobene pravice govoriti o proletariatu, kaj šele, da bi vam pustili skrivati vaše grehe za kričanjem o enotni fronti!

Da težko plačujete prispevke? Čemu o tem sploh govorite? Če bi imel vsega dovolj, bi jih sploh ne hotel plačevati, ker bi ne hotel izpremeniti sedanjega »reda«, ampak bi ga hotel ohraniti! Komur se v kapitalizmu dobro godi, ta vendar ne bo hotel podpirati socializma! Tisti, ki ne morejo izhajati, tisti se morajo združiti! Ti bodo pa prispevke težko plačevali vse dotlej, da zmagajo; če jih pa ne bodo plačevali, pa sploh nikdar ne bodo zmagali!

Lastnik: »Sloga«, r. z. z o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.
22. XI. 1924 — 2900

Naročajte
in širite
edini
delavski list

Naprej

Proletarci!

Gostilne in kavarne,
ki nočejo vašega lista,
najbrže tudi vašega
denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

18 let priznane
kapsule „**LARUCIN**“

(odobrene od ministrstva za
narodno zdravje) zdravijo naj-
sigurnejše gnojno kapavico
(tripser) in boleznj mokril.
Škatlja 20 Din v vseh lekarnah.
Direktno: Apoteka BLUM,
Subotica.

NAŠI IZDELKI:

Dvojnoslada ržena ŽIKA
v rdečih zavitkih,

Dvojnoslada ječmenova ŽIKA
v modrih zavitkih,

Slajena ječmenova ŽIKA
v zelenih zavitkih

so najboljši!

Zahtevajte le Žiko!

NAŠIM RODNINAM

prporočamo
našo pravo domačo
KOLINSKO
cikorijo,
izvrsten primatek za kavo.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Najboljši šivalni stroj

Je edino le

Grietzner in

Pouk v vezenju brez-
plačno.

Adler za rod-
binsko in obrtno

Večletna garancija.
Popravljeni na razpolago

rabo v vseh opre-
mah

Josip Petelinc, Ljubljana (bilan Prošerno-
vega spomenika)

JOHAN
se dobi v vseh
speerijskih prodajalnah

Ni Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste
blaga za obleke in perilo pri trvdki

I. N. SOSTARIC, MARIBOR,
ALEKSANDROVA CESTA 15

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60'—, 70'—, 90'—, 100'— Din itd., platno
po Din. 11'—, 14'—, 16'—, 20'— itd., izgotovljene srajce
Din. 44'—, 50'—, 56'— itd., spodnje hlače po Din. 32'—,
34'—, 40'— itd., izgotovljene obleke, in drugo za vsako ceno.
Železničarji dobijo blago tudi na obroke.

IN VI MILOSTLJIVA GOSPA?

Želite li, da se končno iznebite Vaših peg? Veselite se čiste
in bele kože? Poi kusite torej LEKARNARJA FELLERJA
ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE,
to odlično sredstvo za lepoto, za vzdržanje mladeniške kože,
katero zanesljivo odstrani vse nečistoče kože, prišče, pege,
lišaj, zašedavce, ogrce. Da celo nabori in gube se odstranijo
z redovito masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade
za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončka z zavojnico in pošilnico za 36" Din.,
toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej, kajli po povzetju je za
10 dinarjev pošilnina višja.

Naročila naslovite na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
V STUBICI DONJI, Elsatrg 252 Hrvatska.

ELSA-TEKOČE LILIJNO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za p. li.
ELSA-LILIJNO MLEČNO MILO, ELSA-BORAKSOVO, ELSA-GLICE-
RINSKO MILO, so mila lepote vsake elegantne gospe.

UCITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine

za šole, španstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice,
letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

**Ali hočete biti gihta in
revmatizma temeljito rešeni?**

Revmatizem je strašna in zelo razširjena bolezen, pred katero
ni varen niti stomak niti bogataš, kajli ona išče svoje žrtve v
kočah in palačah. Pojavi, kako se bolezen kaže, so zelo različni,
ter mnoge bolezni, ki jih označujemo drugače niso drugega
kot revmatizem. Tako povzroča revmatizem bolečine v kosteh
in členkih, oteklino na udih, pohabljenе roke in noge, trganje
in zbadanje v raznih delih telesa, kakor tudi oslābljene oči niso
druzega kakor posledica gihta in revmatizma. Kot se bolezen
v različnih oblikah pojavlja, tako so tudi mnogovrstna vsa mogoča
in nemogoča oblažujoča sredstva, katera se človeštvu priporočajo,
kot medikamenti, mixture, mazila i. t. d.

Večina teh sredstev pa ni sposobna prinesiti popolno ozdravljenje,
ampak samo olajšanje za kratko dobo. Kar priporočamo mi je
pa nekaj naravnega.

Prinesemo Vam sigurno pomoč. Naše zdravljenje je izvrstno in hitro učinkuje.

Da si pridobimo še nadaljnih privržencev, smo se odločili, da vsakemu, ki nam piše
pošljemo v poizkus našo nadvse zanimivo in poučno razpravo popolnoma brezplačno.
Torej kadar mučijo bolečine in se hoče svojih bolečin hitro, temeljito in brez opasnosti
osvoboditi, naj piše še danes:

AUGUST MÄRZKE, BERLIN — WILMERSDORF

Bruchsalerstrasse 5, Abt. 507.

La sveža slanina brez kože in sala 5 kg za Din 165'—
5 kg svinjskega mesa po želji 145'—
5 kg. suhega svinjskega mesa po želji 180'—

razpošilja pošilnino prosto po povzetju

JOSIP DUCHAČ, Pakrac, Slavonija.

Dobro boste hodili!

v Suttnerjevih čevljih! Čevlji tvrtke Suttner je nenadomestljive
trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem po cenil

Skrbno izdelan iz izbrane-
ga dobrega usnja lne.
Suttner je garancija za
dobroto in solidnost! Tudi
polučne lje in sandale,
enako tudi bogato izbiro
srajc, naravnih sportnih
ka. Vam nudi bogato ilu-
strirani c-nik, v katerem
najdete tudi vsakovrstno
j. dilno oro je, škarje,
žepne nože, doze za ci-
garete in toba, kresala.

veržice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

RAZPOŠILJANICO H. SUTTNER
v Ljubljani št. 990 Slov nija.

Pri tej priliki se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 v. h. Lilijno-mlečno,
glicerino, boraksovo, kol anovo in nito